

Henkilökohtaisella budjetilla ihmislähtöisiä palveluja

Henkilökohtaisen budjetoinnin tavoitteena on osallisuuden toteutuminen ja hyvä elämä.

Uudistetun vammaislainsäädännön toimeenpanoa tulee tukea henkilökohtaisen budjetoinnin mallilla.

Henkilökohtaisella budjetoinnilla (HB) tarkoitetaan vammaisen henkilön sosiaalipalvelujen toteutus- ja järjestämistapaa, jossa henkilö valitsee ja hankkii tarvitsemaansa tukea ja apua itse tai tuetusti hänelle myönnettyllä henkilökohtaisella budjetilla.

Avun ja tuen tarpeen taustalla on erilaisia elämäntilanteita, ympäristöjä, valmiuksia ja vahvuuksia. Näiden huomioimiseksi tarvitaan nykyisten järjestämistapojen rinnalle yksilöllisempi henkilökohtaisen budjetoinnin toimintatapa. Sopivat, tuen tarpeeseen vastaavat avun ja tuen järjestämisen tavat vahvistavat vammaisten ihmisten itsemääräämisoikeuden, valinnanvapauden ja osallisuuden toteutumista ja ovat taloudellisesti kestäviä.

Toimintamallin käyttöönottoa on edistettävä

Henkilökohtaista budjetointia on Suomessa kehitetty ja kokeiltu yli vuosikymmenen ajan. Kokemukset Suomessa ovat olleet kannustavia! Suhtautuminen on myönteistä palvelujen käyttäjien, järjestäjien ja tuottajien keskuudessa. Toimintamallille on laaja poliittinen kannatus.

Ehdotus Suomen HB-mallista on valmistunut STM:n ohjaamassa ja THL:n toteuttamassa kokeiluhankkeessa (2020-2021). Sen perustana on kattavan hanketyön tulokset, tutkimus- ja selvitystyö sekä laaja yhteiskehittäminen.

Henkilökohtaisen budjetoinnin malli

- on sovittavissa osaksi nykyistä kehittyvää sosiaalihuollon järjestelmää ja uudistuvaa vammaislainsäädäntöä.
- tukee hyvinvointialueille asetettuja tehtäviä ja antaa välineitä toimia tilanteessa, jossa väestörakenteen, -kehityksen ja maantieteen erot ovat suuret.
- lisää osallisuutta omien palveluiden ja niiden toteuttamista koskevassa päätöksenteossa sekä valinnanvapautta monituottajuuteen perustuvassa hyvinvointimallissa.
- mahdollistaa olemassa olevien palvelujen järjestämisen joustavammin ja asiakkaan yksilölliset tarpeet paremmin huomioiden.

Käyttöönotto edellyttää erillistä lainsäädäntöä. On myös tärkeää, että vammaispalveluihin on varattu riittävä rahoitus. Päättäneessä kokeiluhankkeessa valmistunut ehdotus on kirjoitettu soveltuvin osin hallituksen esityksen muotoon ja se on otettavissa kokeiltavaksi ja käyttöön nopeasti. Henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallin käyttöönotto tulisi tapahtua tulevan hallituskauden aikana.

Allekirjoittajat

ADHD-liitto ry

Aivoliitto ry

Aiovammaliitto ry

Autismiliitto ry

FDUV rf

Hengitystuki ry

Invalidiliitto ry

Kehitysvammaisten

Palvelusäätiö sr

Kehitysvammaliitto ry

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Kynnys ry

Lihastautiliitto ry

Lyhytkasvuiset ry

Me Itse ry

Näkövammaisten liitto ry

Selkäydinvammaiset Akson ry

Suomen Reumaliitto ry

Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry

Lisätietoa

- [Esitys Suomen malliksi](#) ja muut [HB-hankkeen julkaisut](#)
- Esimerkkitarinat [Villen](#) ja [Pekan](#) kokemuksista
- Henkilökohtaisen budjetoinnin keskus [Suunta](#) (sähköpostitse petteri.kukkaniemi@kvps.fi)